

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2005-01-18

NR: 5

KONTAKT: Tomas Lundberg, pressekreterare, tel. 08-787 02 15

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Investeringar i Sverige istället för kapitalexport

Vice riksbankschef Villy Bergström talade idag om vikten av investeringar för den långsiktiga tillväxten på ett seminarium anordnat av SCB och ITPS

"Den fallande trenden i kapitalbildningen i Sverige idag kan på lång sikt hota det uppsving vi sett i produktiviteten och därmed också tillväxten. Som det ser ut idag, med stora överskott i handels- och bytesbalans, nettoexporterar Sverige kapital till omvärlden trots att utrymme och behov finns för mer investeringar på hemmaplan", inledde Bergström.

"Redan under 1970-talet, när jag forskade om kapitalbildningen i Sverige, oroade jag mig för den nedgång vi då såg i investeringarna som andel av BNP. Under de trettio år som gått har denna oro inte minskat, snarare tvärtom – den har ökat i takt med att den nedåtgående trenden i investeringarna har fortsatt. Inte minst är detta tydligt när det gäller de offentliga investeringarna då den svenska infrastrukturen är tydligt eftersatt om man jämför med likartade länder", sade Bergström.

"En del av den nedåtgående trenden i investeringarna är en sammansättningseffekt som har att göra med att strukturen inom näringslivet förändrats. Industri-sektorn totalt har minskat som andel av BNP till förmån för den expanderande tjänstesektorn vars produktion i större utsträckning nyttjar humankapital. Likaså drar det senaste decenniets nedgång i bostadsinvesteringar ner siffrorna. Dessutom finns det problem i statistiken över fasta investeringar som medför att det är svårt att få en klar bild över utvecklingen. Det stora överskottet i bytesbalansen, rekordhög 8,8 procent av BNP under tredje kvartalet 2004 och 8,3 procent totalt under de tre första kvartalen, indikerar dock att det kan finnas anledning till oro över investeringsutvecklingen. Det avspeglar av att svenska företag investerar mer utomlands än i Sverige", sade Bergström.

■ "Ersättningen av traditionellt kapital med IT-kapital tycks ha gett Sverige en respit från de negativa effekterna på produktiviteten av den svaga kapitalbildningen. Även fortsättningsvis är IT-effekten lovande, men utgör ingen garanti för en bibehållen god produktivitetstillväxt. Den enda långsiktiga garantin för detta är att investeringarna växer i takt med ekonomin", konstaterade Bergström.

"Framöver har vi också att möta en ogynnsam åldersstruktur och minskning av aktiva generationer, vilket utgör en utmaning inte bara för den offentliga sektorns finanser utan också för den potentiella tillväxten. Ett högt sparande framöver och ett förbättrat investeringsklimat, som stimulerar till mer investeringar i vårt land och därmed ökad kapitalstock i ekonomin, krävs för att möta dessa utmaningar. Kapittillväxten skulle då kompensera den minskade arbetskraftstillväxten, skatteunderlaget stiga och möjligheterna för fortsatt finansiering av vård och omsorg öka", sade Bergström.

"Det stora överskottet i bytesbalansen idag innebär att det totala sparandet är avsevärt större än investeringarna och att vi har ett kapitalutflöde i motsvarande utsträckning. Det finns alltså ett betydande utrymme redan idag för ökade inhemska investeringar utan att öka sparandet, men det förutsätter att det finns en vilja hos företagen att investera inom landet och följaktligen möjlighet till god avkastning", avslutade Bergström.